

Pismo urednika

Si bomo leto 2020 zapomnili po COVID-19?

Po vsem svetu se sprašujejo, kako bo po epidemiji koronavirusa, ali bo svet boljši ali pa morda slabši? Vsekakor bo drugačen. Boljši svet so napovedovali po vseh vojnah, katastrofah in zgodovinskih prelomnicah. Česar si v krizi ne smeš privoščiti, je, da ne delaš nič. Krizo se rešuje na enak način, kot se išče cepivo za virus. Nenehno je treba poizkušati ter z nekaj pameti in sreče doseči, da slabe poskuse zavržeš, delujoče pa ohraniš. In uspeš. Uspeh je torej odvisen od tega, da si pripravljen trdo delati in čakaš srečo, da pride mimo. Rešitev je v tem, da države, tudi ko bo krize konec, s podobnimi mehanizmi trajno posežejo v prerazporeditev bogastva narodov. Bogatim bo ostalo dovolj. Še več, bogati so postali še bolj bogati in še vedno bogatijo. Koncentracija bogastva je v času krize bila vedno vse večja. Ponovno je potrebno vzpostaviti močnejši srednji razred, ki je hrbtenica demokracije in napredka. Najbolj ogroženim pa je potrebno pomagati, da bodo lahko živeli človeka vredno življenje. To je naša skupna zaveza.

Smo torej priča pandemiji virusa COVID-19 (koronavirusne bolezni), ki je največja pandemija po španski gripi, ki je razsajala med letoma 1918–1920. Ker gre za tako izjemen dogodek, ki bo zelo zaznamoval procese in odnose, želimo s prispevki v aktualni reviji Perfectus PRO osvetliti vpliv še trajajoče pandemije na procese in delo, ki se bo potem, ko se bo kriza umirila, povsem spremenilo. Treba je sicer počakati, da vidimo, kakšne bodo posledice virusa oziroma ukrepov za njegovo zaježitev, vendar je že sedaj jasno, da jih bo industrija močno občutila in da se bo gospodarstvo skrčilo. Najbolj je na udaru turizem in z njim povezane dejavnosti. Pričakovati je velika odpuščanja. Na drugi strani pa se bosta pospešeno uvajali robotizacija in avtomatizacija. Verjetno jo bodo še najbolj odnesli tisti, ki so zaposleni v državnih in javnih podjetjih ali ustanovah. Prav tako cveti IT sektor, farmacija in spletne storitve. In zelo verjetno je, da se bo tako dogajalo tudi v naprej.

Vpliv koronavirusa COVID-19 se bo čutil na vseh nivojih, zato se bo zagotovo moral spremeniti sistem vodenja in poučevanja. Vodje in pedagogi bodo morali obvladati več tehnik vodenja in nadzora sodelavcev na daljavo, saj je v prihodnje pričakovati več dela ravno na daljavo. Koncentracija ljudi v enem prostoru, brez ustrezne zaščitne opreme, je tudi pripomogla k širjenju virusa COVID-19. Ali ni morda čas, da delo in študij ponovno obogatimo? Da sodelavcem zaupamo več delovnih faz in jih opolnomočimo? Uvesti je potrebno delo in študij na daljavo. Le tako bodo sprejeli odgovornost za svoje delo. Nekaterim sodelavcem, dijakom in študentom bo tak način dela zelo ustrezal (vsaj nekaj časa), drugim bo predstavljal velik stres. Tudi vodje se lahko na nove okoliščine odzovejo različno. V tem obdobju je njihova naloga organizirati delo in voditi sodelavce, pa tudi skrb, da prepoznajo in se odzovejo na morebitne težave, povezane z duševnim zdravjem sodelavcev, ter zmanjševanje vseh negativnih učinkov dela od doma. Nenadna sprememba načina vodenja je za vodje lahko zelo težka. Skrbijo jih lahko motnje v procesu, za katerega so odgovorni. Nekateri menijo, da morajo biti fizično prisotni, da bi bili dobri vodje, zopet drugi ne zaupajo sodelavcem, ki jih ne morejo videti. Dejstva, da o delu ali službi govorimo le kot o fizičnih in miselnih opravilih, so preteklost. Vedno bolj pomembna so nova merila in pravila o izbiri pravih ljudi na prava delovna mesta. Vse prej našteto lahko preslikamo tudi na pedagoški proces.

Z izzivi virusa COVID-19, se soočajo tudi mladi in starejši. Tudi njim je potrebno pomagati. Mladi so zbegani zaradi dela od doma. Starejši pa zaradi izoliranosti. Vse to pripomore k razvoju težav v duševnem zdravju. Te postajajo sestavni del sodobnega življenja, vodilna med njimi je depresija. Okolje velikokrat ključno prispeva k razvoju depresivnih težav. Če pogledamo z vidika aktualnega stanja, tj. pojava virusa COVID-19 in izolacije, pa je situacija, s katero se srečujemo, izjemna in predstavlja izziv za vse. To ne pomeni, da bomo vsi doživljali hude stiske, saj smo ljudje zelo odporni in prilagodljivi. Če pa nas trenutne razmere obremenjujejo, se bomo z njimi lažje spoprijeli, če vemo, da se lahko na koga obrnemo. Tako je treba v takih situacijah urediti različne oblike psihološke podpore. V ta namen so strokovnjaki zdravstveno-vzgojnih centrov in centrov za krepitev zdravja ter drugih zdravstvenih služb v okviru zdravstvenih domov na voljo za brezplačne razbremenilne pogovore ob soočanju s stresom, strahovi ali skrbmi, povezanimi z virusom COVID-19. Namen telefonskega svetovanja je nudenje osnovne psihološke podpore prebivalcem v lokalni skupnosti v času epidemije. Telefonska podpora se odvija v obliki razbremenilnih pogovorov, ni pa namenjena poglobljeni (psihoterapevtski ali psihiatrični) obravnavi. Svetovalci so psihologi ali drugi ustrezno usposobljeni zdravstveni (so)delavci z delovnimi izkušnjami na področju duševnega zdravja.

Moj nasvet je: ozirimo se okrog. In če prepoznamo koga, ki ima težave – mu pomagajmo. To nas dela ljudi.